

Åmåls kommun

**Program för uppföljning av
privata utförare**

Antagen av
kommunfullmäktige
2021-03-30 § 22

1 Bakgrund

1.1 Kommunallagens krav på program

Kommuner får, enligt 10 kap. 1 § kommunallagen, lämna över verksamhet till privata utförare. Gentemot kommuninvånarna är kommunen fortsatt ansvarig, på samma sätt som för verksamhet som bedrivs i egen regi. Om det i lag eller annan författning anges att verksamhet ska bedrivas av en kommunal nämnd får den inte överlämnas. Om verksamheten innefattar myndighetsutövning, får den lämnas över endast om det finns stöd för det i lag.

Enligt 5 kap 3 § kommunallagen ska kommunfullmäktige varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Syftet med kommunallagens bestämmelse är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare samt öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

Programmet ska omfatta verksamhet som kommunen lämnat över för att utföras av privata utförare.

1.2 Avgränsning

Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor då de är egna huvudmän. Även utförare av personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken är undantagna.

Programmet får inte genomslag på gällande avtalsrelationer eftersom villkoren där redan är reglerade.

1.3 Definition av privat utförande

Med *privat utförare*, enligt 10 kap. 7 § kommunallagen, avses en juridisk person eller en enskild individ som har hand om utförandet av en kommunal angelägenhet.

En privat utförare är en helt privat aktör utan kommunalt ägande. Det kan exempelvis vara företagsformer som aktiebolag, stiftelser, ekonomiska eller ideella föreningar, enskilda firmor men också idéburna organisationer och kooperativa föreningar. Däremot avses inte hel- eller delägda kommunala bolag eller kommunala stiftelser.

En privat aktör blir en *privat utförare* av en kommunal angelägenhet genom att vinna en offentlig upphandling eller genom att kvalificera sig för att ingå i ett valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).

2 Mål för verksamheter som utförs av privata utförare

Vid upphandling av kommunala angelägenheter ska kommunfullmäktiges övergripande mål, som bedöms tillämpliga för upphandlingen, framgå av upphandlingsunderlaget och i avtal som tecknas med den privata utföraren.

Riktlinjer för visionsstyrning i Åmåls kommun beskriver struktur för styrning och arbetssätt för planering och uppföljning av mål, ekonomi och kvalitet.

3 Uppföljning

3.1 Nämndernas ansvar

Varje nämnd ansvarar för att följa upp och återrapportera måluppfyllelsen till kommunfullmäktige. När en kommunal angelägenhet utförs av en privat utförare ska kommunen följa upp verksamheten. Utöver måluppfyllelse ska varje nämnd följa upp de avtal som nämnden tecknat med utföraren/leverantören i enlighet med *Riktlinjer för upphandling och inköp*.

Kommunfullmäktige uppdrar till varje nämnd att med utgångspunkt i detta program ansvara för att genom avtal säkerställa att de som driver verksamheter på uppdrag av kommunen inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt:

- de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla för verksamheten
- de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställer för respektive verksamhet

Varje nämnd ansvarar för uppföljning och kontroll inom sitt ansvarsområde och svarar också för att detta regleras i de avtal som träffas med varje leverantör. I avtalen ska det säkras att leverantören biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar och rapporterar in nödvändiga uppgifter till kommunen eller, i förekommande fall, andra myndigheter.

3.2 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen 6 kap 1 § ansvar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs av sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§.

Kommunstyrelsen ansvarar för att programmet följs upp och redovisas för kommunfullmäktige i samband med kommunens årsredovisning.

4 Allmänhetens insyn

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare säkerställa information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Informationen ska göra det möjligt för allmänheten att få insyn i hur uppdraget utförs. Nämnden ska i sin begäran precisera vilken information som efterfrågas. Informationen som begärs in ska ha en koppling till upphandlingen och den verksamhet som upphandlas.